

مطالعات تطبیقی

دانشگاه هنر اصفهان
دوفصلنامه علمی - پژوهشی

سال سوم شماره پنجم بهار و تابستان ۱۳۹۲

- ۱ تأثیر سنت‌های تصویری ساسانی بر نگارگری مکتب شیراز در عهد آل ابی‌جعفر
علامرضا هاشمی، ملی‌اسفند شیواری
- ۱۷ مطالعه تطبیقی تشابهات سفالینه‌های متأخر دوره پیش از اسلام و اوایل دوره
اسلامی ایران
عباس اکبری، محبوبه حسینی بزرگی‌نژاد
- ۳۳ تحول پدیدارشناختی خط - نقاشی از منظر نشانه - معناشناختی با مطالعه موردی
پنج اثر
محمد هاشمی، حمیدرضا شعیری
- ۴۷ تطبیق بینامتنی تصویرهای دوره از گمندی الهی با نسخه مصور معراج‌نامه
شاهرحی
سدا وکیل، امیر جوانی
- ۶۳ مطالعه تأثیر متقابل نقاشی ایران و چین در سده‌های هفتم و هشتم هجری قمری
مصور حسینی
- ۷۷ تأثیر نقش‌مایه‌های جانوری منسوجات ساسانی بر نقوش پارچه‌های ماوراءالنهر
حسین مهری‌نیا، زهرا دهقانی، حمید عالی‌نژاد
- ۹۱ مطالعه تطبیقی سرلوحه شماره‌های نخست روزنامه‌های وقایع اتفاقیه و دولت
علیه ایران
الهه پنجه‌باشی، ابوالقاسم دادور
- نسبت طبیعت و معماری از منظر هستی‌شناسی اسلامی
پژوهشی در خانه‌های سنتی فلان مرکزی ایران با تمرکز بر چهار خانه شاخص دربرده،
نائین و گاشان
سمیرا عزادلی
- ۱۱۷ مطالعه تطبیقی مفهوم روش‌شناسی و نظریه از منظر پژوهش‌های کمی و کیفی با
تأکید بر نظریه پردازی در معماری
سلوگر ملک

فهرست

- تأثیر سنت‌های تصویری ساسانی بر نگارگری مکتب شیراز
در عهد آل اینجو غلامرضا هاشمی، علی اصغر شیرازی ۱
- مطالعه تطبیقی تشابهات سفالینه‌های متأخر دوره پیش
از اسلام و اوایل دوره اسلامی ایران
عباس اکبری، محبوبه حسینی یزدی‌نژاد ۱۷
- تحول پدیدارشناختی خط-نقاشی از منظر نشانه
معناشناختی با مطالعه موردی پنج اثر
محمد هاتفی، حمیدرضا شعیری ۲۳
- تطبیق بینامتنی تصویرهای ذره از کمدی الهی بانسخه مصور
معراج‌نامه شاهرخی ندا و کیلی، اصغر جوانی ۴۷
- مطالعه تأثیر متقابل نقاشی ایران و چین در سده‌های
هفتم و هشتم هجری قمری منصور حسامی ۶۳
- تأثیر نقش‌مایه‌های جانوری منسوجات ساسانی بر نقوش
پارچه‌های ماوراءالنهر
حسین مهرپویا، زهرا دهقانی، حمید عالی‌نژاد ۷۷
- مطالعه تطبیقی سرلوحه شماره‌های نخست روزنامه‌های
وقایع اتفاقیه و دولت علیه ایران
الهه پنجه‌باشی، ابوالقاسم دادور ۹۱
- نسبت طبیعت و معماری از منظر هستی‌شناسی اسلامی
پژوهشی در خانه‌های سنتی فلات مرکزی ایران با تمرکز بر
چهار خانه شاخص در یزد، نائین و کاشان
سمیرا عادل‌لی ۱۰۳
- مطالعه تطبیقی مفهوم روش‌شناسی و نظریه از منظر
پژوهش‌های کمی و کیفی با تأکید بر نظریه پردازی در معماری
نیلوفر ملک ۱۱۷
- چکیده انگلیسی مقالات

دریافت مقاله: ۹۰/۸/۲۳

پذیرش مقاله: ۹۱/۱/۲۱

تأثیر سنت‌های تصویری ساسانی بر نگارگری مکتب شیراز در عهد آل اینجو

غلامرضا هاشمی* علی اصغر شیرازی**

چکیده

خطه فارس از دیرباز در ادوار مختلف تاریخی، چه پیش از اسلام و چه در دوره اسلامی، همواره به‌عنوان مرکزی برای استقرار حکومت و پیرو آن فرهنگ و هنر مورد استفاده قرار گرفته که این امر سبب رشد و بالندگی هنر تصویرگری (کتاب‌آرایی) در این ناحیه شده‌است. وجود نسخه‌های گوناگون مصور شده از مکتب شیراز در دوره‌های مختلف، گواهی بر این مدعاست. باتوجه به آثار ساخته شده در این منطقه که مستقل از سنت تصویرگری در شرق ایران است، این سؤال پیش می‌آید که چگونه می‌توان تأثیر عناصر تصویری پیش از اسلام را که همچون یک سنت تصویرگری در منطقه فارس وجود داشته‌است، مشاهده کرد. بنابر آنچه گفته شد هدف از نگارش این مقاله، یافتن وجوه اشتراک میان سنت‌های تصویری پیش از اسلام با شاهنامه‌های مصور شده خطه فارس در عهد آل اینجو است. از این رو نخست، اشاره‌ای کوتاه به تصویر و تصویرسازی کتاب‌های مختلف تاریخی مورخان ایرانی همچون ابن بلخی، مسعودی و اصطخری شده و سپس با ویژگی‌ها و خصوصیات تصویرسازی آثار ساسانی مقایسه و ریشه‌های تصویرسازی مکتب شیراز در عهد آل اینجو بررسی شده‌است. به بیان دیگر، تطبیق تناسبات و نحوه ترکیب‌بندی در دو شاهنامه مکتب شیراز آل اینجو با نمونه‌های بازمانده از آثار دوره‌های پیش از اسلام، در این مقاله مورد مطالعه قرار گرفته‌است.

روش تحقیق به‌کار گرفته در مقاله پیش‌رو، تطبیقی-تحلیلی و شیوه گردآوری اطلاعات آن نیز کتابخانه‌ای بوده‌است. باتوجه به بررسی اسناد تاریخی و نیز تطبیق عناصر تصویری، این چنین به‌دست آمده که می‌توان از وجود سنت تصویرگری در این ناحیه برپایه سنت‌های تصویری پیش از اسلام به‌عنوان عاملی مؤثر در شکل‌گیری مکتب شیراز در عهد آل اینجو سخن به‌میان آورد.

کلیدواژگان: ساسانیان، فارس، سنت تصویری، مکتب شیراز، آل اینجو.